

**JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE**

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97
F: 01 478 36 08
E: gp.avk@gov.si
www.varstvo-konkurence.si

Številka: 3061-33/2017-10

Datum: 14. 3. 2018

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana, izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter ob sodelovanju Andreja Praha in Francija Pušenjaka kot članov senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence¹ (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zadevi presoje koncentracije podjetij PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa predsednik uprave Tomaž Berločnik, in ki ga po pooblastilu zastopa Odvetniška pisarna Ulčar & partnerji d.o.o., Šlandrova ulica 4, 1231 Ljubljana-Črnuče, in MEGAENERGIJA proizvodnja, storitve in trgovina, d.o.o., Preradovičeva ulica 42, 2000 Maribor, ki ga zastopa direktor Tomaž Riedl, na zahtevo, na nejavni seji dne 14. 3. 2018, naslednjo

ODLOČBO

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence koncentraciji podjetij PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1000 Ljubljana, in MEGAENERGIJA proizvodnja, storitve in trgovina, d.o.o., Preradovičeva ulica 42, 2000 Maribor, ne nasprotuje. Koncentracija je skladna s pravili konkurence.
2. Med postopkom niso nastali posebni stroški.

Obrazložitev

I. PRIGLASITEV IN UDELEŽENCI POSTOPKA

1. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), je dne 28. 12. 2017 prejela priglasitev koncentracije podjetij PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Petrol ali priglasitelj), in MEGAENERGIJA proizvodnja, storitve in trgovina, d.o.o., Preradovičeva ulica 42, 2000 Maribor (v nadaljevanju: Megaenergija ali prevzeto podjetje)². Koncentracijo je priglasilo podjetje Petrol kot nameravano koncentracijo in jo dne 23. 1. 2018 dopolnilo s posredovanjem Pogodbe o prodaji in nakupu poslovnih deležev v družbi Megaenergija d.o.o. z dne 22. 12. 2017³ (v nadaljevanju: Pogodba).

¹ Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 odl. US: U-I-40/12-31, 63/13-ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

² Dokument št. 3061-33/2017-1.

³ Dokument št. 3061-33/2017-5.

2. Priglasitelj je dne 30. 11. 2017 z edinima družbenikoma podjetja Megaenergija, Tomažem Riedlom z 52,00 % in Andrejem Podgoretcem z 48,00 % poslovnim deležem, dne 30. 11. 2017 sklenil Okvirni sporazum⁴ s katerim je izrazil interes za nakup njunih celotnih poslovnih deležev v podjetju Megaenergija ter s katerim so vsi trije dogovorili bistvene pogoje prodajnega postopka in glavne elemente pogodbe za nakup poslovnih deležev v podjetju Megaenergija, slednja je bila sklenjena dne 22. 12. 2017 in na podlagi katere bo priglasitelj pridobil 100,00 % poslovni delež v podjetju Megaenergija ter s tem postal edini lastnik tega podjetja, s čimer bo pridobil izključno kontrolo nad tem podjetjem.
3. Vrednost transakcije je ██████████ EUR in predstavlja kupnino za celotni poslovni delež podjetja Megaenergija, ne upoštevajoč morebitnih prilagoditev določenih s Pogodbo⁵.
4. Skladno z določili Zakona o upravnih taksah⁶ je bila plačana upravna taksa po tarifni številki 48 v znesku 2.000,00 EUR.
5. V skladu s prvim odstavkom 43. člena ZPOmK-1 morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti pred začetkom njenega izvrševanja, vendar najpozneje v 30 dneh od sklenitve pogodbe ali objave javne ponudbe ali pridobitve kontrole, pri čemer začne rok za priglasitev teči s prvim od teh dogodkov. Priglasitev mora vsebovati vse elemente, ki jih natančneje določa na podlagi šestega odstavka 43. člena ZPOmK-1 sprejeta Uredba o vsebini obrazca za priglasitev koncentracije podjetij⁷. Ker je bila priglasitev nepopolna, jo je priglasitelj dopolnil dne 3. 1. 2018⁸, dne 6. 2. 2018⁹ in dne 9. 3. 2018¹⁰.
6. Podjetje Petrol je delniška družba, ki je imelo na dan 31. 12. 2017¹¹ v svoji lastniški strukturi naslednja podjetja s pripadajočimi kapitalskimi deleži: Češkoslovenska Obchodni Bank, A.S. – fiducirani račun 12,80 %, SDH d.d. 12,68 %, Republika Slovenija 10,10 %, Kapitalska družba, d.d. 8,27 %, Splitska Banka d.d. – fiducirani račun 4,88 %, Vizija Holding, k.d.d. 3,44 %, Vizija Holding Ena, k.d.d. 3,05 %, Nova KBM d.d. 1,92 %, Perspektiva FT d.o.o. in DUTB d.d. po 1,73 %, ter ostali delničarji skupaj 49,50 %. Iz navedene lastniške strukture izhaja, da je ta razpršena med večje število delničarjev, ki po navedbah priglasitelja nobeden izmed njih posamezno ne izvajata odločilnega vpliva nad podjetjem Petrol¹².
7. Podjetje Petrol preko lastniških deležev posredno in neposredno obvladuje več podjetji, ki skupaj sestavljajo skupino Petrol¹³. V skupino Petrol so vključena naslednja podjetja:
 - (i) s sedežem v Republiki Sloveniji podjetja Petrol Energetika d.o.o. (v nadaljevanju: Petrol Energetika), Petrol Geoterm d.o.o. (v nadaljevanju: Geoterm), IG Energetski sistemi d.o.o. ter Ekopur d.o.o., v katerih ima priglasitelj 100,00 % poslovni delež in podjetje Geoplin d.o.o. (v nadaljevanju: Geoplin), v katerem ima priglasitelj 49,95 % oziroma skupaj s svojim odvisnim podjetjem Ekopur d.o.o. 56,95 % poslovni delež, podjetje Geoplin ima odvisno podjetje Geocom d.o.o.¹⁴, katerega edini lastnik je, s sedežem v

⁴ Dokument št. 3061-33/2017-1, priloga.

⁵ Dokument št. 3061-33/2017-5.

⁶ Uradni list RS, št. 106/10-UPB5.

⁷ Uradni list RS, št. 36/09 in 3/14.

⁸ Dokument št. 3061-33/2017-4.

⁹ Dokument št. 3061-33/2017-5.

¹⁰ Dokument št. 3061-33/2017-8.

¹¹ Vir: spletna stran podjetja Petrol: za vlagatelje, javne objave: Nadzorni svet potrdil Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d. Ljubljana za leto 2017.

¹² Dokument št. 3061-33/2017-6.

¹³ Dokument št. 3061-33/2017-1, priloga, dokument št. 3061-33/2017-6 ter spletna stran podjetja Petrol: za vlagatelje, javne objave: Nadzorni svet potrdil Letno poročilo skupine Petrol in družbe Petrol d.d. Ljubljana za leto 2017.

¹⁴ Vir: AJPES; spletni portal ePRS - Poslovni register Slovenije.

Republiki Sloveniji, ter dve odvisni podjetji¹⁵, eno s sedežem na Hrvaškem in eno s sedežem v Republiki Srbiji,

- (ii) 17 odvisnih podjetij s sedežem na območju bivših jugoslovanskih republik ter po eno podjetje s sedežem v Avstriji, Romuniji in na Češkem, od teh podjetij jih ima podjetje Petrol 12 v 100,00 % lasti, v dveh podjetjih ima po 51,00 % lastniški delež ter v enem podjetju 80,00 % lastniški delež, posredno preko njih pa obvladuje še pet podjetij,
- (iii) štiri podjetja, ki so skupaj obvladovana podjetja, in sicer podjetji Geoenergo d.o.o. (v nadaljevanju: Geoenergo), v katerem ima 50 % poslovni delež, in Soenergetika d.o.o. (v nadaljevanju: Soenergetika), v katerem ima 25 % poslovni delež, obe podjetji s sedežem v Republiki Sloveniji in nad katerima skupaj s preostalimi družbeniki posameznega podjetja priglasitelj izvaja skupno kontrolo¹⁶, in dve podjetji s sedežem na Hrvaškem in na Kosovu.
- (iv) pridružena podjetja, in sicer podjetja Aquasystems d.o.o., v katerem ima 26,00 % poslovni delež, Plinhold d.o.o., v katerem ima skupaj z odvisnim podjetjem Ekopur d.o.o. 29,70 % poslovni delež, ter podjetje GEN-EL d.o.o. v katerem ima 25,00 % poslovni delež podjetje IG Energetski sistemi d.o.o., ki je odvisno podjetje priglasitelja.

Po navedbah priglasitelja podjetja s sedežem izven Republike Slovenije ne delujejo na trgu Republike Slovenije in posledično tudi ne ustvarjajo prihodkov na tem trgu.

- 8. Podjetja skupine Petrol so dejavna na različnih področjih gospodarskega sektorja energetika, glavni del dejavnosti skupine Petrol predstavlja prodaja naftnih derivatov, tako na maloprodajni kot veleprodajni ravni, ter prodaja drugih energentov, kot so zemeljski plin, električna energija, toplota in utekočinjen naftni plin, del trgovske dejavnosti pa predstavlja tudi prodaja trgovskega blaga. Skupina Petrol je dejavna še na drugih področjih energetike, in sicer opravlja distribucijo zemeljskega plina, zagotavlja oskrbo s toploto ter izvaja daljinsko ogrevanje, deluje na področju okoljske dejavnosti, kot je energetska izraba odpadkov, pridobivanje energije iz obnovljivih virov, sproizvodnja toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter kot strateški partner ponuja partnerstvo svojim kupcem pri izboljšanju njihove energetske učinkovitosti in izrabi obnovljivih virov.¹⁷
- 9. Podjetje Megaenergija je v lasti dveh družbenikov, 52,0 % poslovni delež ima v lasti Tomaž Riedl, 48,0 % poslovni delež pa Andrej Podgorelec. Prevezeto podjetje nima odvisnih podjetij.
- 10. Podjetje Megaenergija je podjetje, ki se ukvarja z inovativnimi rešitvami na področju visoko učinkovitih energetskih sistemov za sproizvodnjo toplotne in električne energije (v nadaljevanju: SPTE ali kogeneracija) in s čimer so povezane njegove naslednje dejavnosti: proizvodnja toplote, pare in električne energije, investicijsko vzdrževanje sistemov oziroma naprav za SPTE, poleg tega podjetje izvaja energetske kontraktiranje, to je energetske pogodbeništvu, s katerim se zagotavlja zmanjševanje stroškov investicij v energetske objekte ter zmanjševanje stroškov energije za investitorje oziroma uporabnike energije.¹⁸
- 11. Priglasitelj je podal gospodarsko utemeljitev koncentracije in pri tem navedel, da je podjetje Petrol vodilna slovenska energetska družba, ki v svoji poslovni viziji dolgoročno stremi k investicijam v obnovljive vire energije, kamor sodi tudi investiranje v tehnologijo sistemov naprav za SPTE. Nakup podjetja Megaenergija je za priglasitelja ekonomsko upravičena naložba, saj je prevzeto podjetje v zadnjih letih pokazalo dobro prakso izgradnje naprav za

¹⁵ Vir: spletna stran podjetja Geoplin.

¹⁶ Dokument št. 3061-33/2017-6.

¹⁷ Vir: AJNES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil.

¹⁸ Vir: spletna stran podjetja Megaenergija.

SPTe. Zadevna koncentracija pa hkrati za prevzeto podjetje pomeni sinergije povezovanja, ki jih prinaša vpetost v okolje večje energetske skupine, kot so možnosti financiranja, izmenjava znanj in tehnologij, dostop do večjega števila strank, ekonomija obsega, odnosi s poslovnimi partnerji, ipd.

II. PODREJENOST ZPOmK-1

A Koncentracija

12. ZPOmK-1 v prvem odstavku 10. člena določa, da gre za koncentracijo podjetij pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer: (i) pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij; (ii) kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij; ali (iii) kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.
13. Drugi odstavek 10. člena ZPOmK-1 določa, da kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti: (i) lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja; (ii) pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.
14. V obravnavanem primeru je koncentracija nastala dne 22. 12. 2017, ko je podjetje Petrol kot kupec sklenilo Pogodbo z edinima družbenikom podjetja Megaenergija kot prodajalcema, ki sta kupcu prodala vsak svoj celotni poslovni delež, s čimer je podjetje Petrol postalo lastnik celotnega poslovnega deleža podjetja Megaenergija ter s tem pridobilo izključno kontrolo nad prevzetim podjetjem.
15. Takšna pridobitev kontrole nad podjetjem pomeni koncentracijo v smislu druge alineje prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1, ki določa, da gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer ko eno ali več podjetij bodisi z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij.
16. Nastanek koncentracije v smislu prvega odstavka 10. člena ZPOmK-1 pomeni tako imenovani pravni pogoj, ki je poleg izpolnjevanja ekonomskega pogoja, določenega v prvem odstavku 42. člena ZPOmK-1, nujni opredelilni element koncentracije. Če sta izpolnjena oba pogoja, nastane obveznost priglasitve in presoje po ZPOmK-1.

B Preseganje pragov po 1. odstavku 42. člena ZPOmK-1

17. ZPOmK-1 v prvem odstavku 42. člena določa, v katerih primerih morajo udeleženci koncentracije le-to priglasiti Agenciji. Priglasitev je potrebna, če je skupni letni promet v transakciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegele 35 milijonov EUR in če je letni promet prevzetega podjetja skupaj s podjetji v skupini presegele 1 milijon EUR oziroma v primeru, kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem, če je letni promet, vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij

skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, presegele 1 milijon evrov.

18. Iz podatkov navedenih v priglasitvi in javno dostopnih podatkov Agencija ugotavlja, da je priglasitelj skupaj s povezanimi podjetji v letu 2016 ustvaril letni promet v višini 3.856.702.626,00 EUR, od tega med 65 % in 70 % na trgu Republike Slovenije¹⁹, med tem ko je letni promet prevzetega podjetja v letu 2016 znašal 1.394.172,00 EUR in bil v celoti ustvarjen na trgu Republike Slovenije²⁰. Navedeno pomeni, da je presežen prag 35 mio EUR letnega prometa, določen v prvi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1 ter hkrati prag 1 mio EUR letnega prometa prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije, določen v drugi alineji prvega odstavka 42. člena ZPOmK-1.
19. Podrejenost koncentracije določbam ZPOmK-1 in s tem obveznost priglasitve Agenciji nastane, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja – pravni in ekonomski. V primeru predmetne koncentracije sta izpolnjena oba pogoja, zaradi česar je zadevna koncentracija podrejena določbam ZPOmK-1.

C Pristojnost Agencije

20. Na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij²¹ (v nadaljevanju: Uredba ES o združitvah) nobena država članica ne sme uporabiti svojega nacionalnega prava o konkurenci za katero koli koncentracijo z razsežnostmi EU. Dolžnost Agencije²² je torej, da za vsako koncentracijo preveri, ali le-ta nima razsežnosti EU.²³
21. Na podlagi drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah ima koncentracija podjetij razsežnost EU, kadar: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 5.000 mio EUR skupnega prometa, in (b) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 250 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici. Koncentracija, ki ne doseže pragov iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, ima na podlagi tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah razsežnost EU, če: (a) vsa udeležena podjetja na svetovnem trgu skupno ustvarijo več kakor 2.500 mio EUR skupnega prometa, (b) vsa udeležena podjetja v vsaki od vsaj treh držav članic skupno ustvarijo več kakor 100 mio EUR skupnega prometa, (c) vsako od vsaj dveh udeleženih podjetij v vsaki od vsaj treh držav članic za namen odstavka (b) ustvari več kakor 25 mio EUR skupnega prometa in (d) skupni promet na trgu EU vsakega od vsaj dveh udeleženih podjetij presega 100 mio EUR, razen če vsako od udeleženih podjetij ustvari več kakor dve tretjini svojega skupnega prometa na trgu EU v eni in isti državi članici.
22. Po navedbah priglasitelja priglašena koncentracija nima razsežnosti EU, saj v koncentraciji udeleženi podjetji s povezanimi podjetji ne dosežata pragov prometa iz drugega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, saj skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj s povezanimi podjetji v letu 2016 ne presega 5.000 mio EUR. Prav tako niso doseženi pragovi iz tretjega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah, čeprav je dosežen prag

¹⁹ Dokument št. 3061-33/2017-6.

²⁰ Dokument št. 3061-33/2017-6.

²¹ UL L 24, 29.1.2004, str. 1–22.

²² Dolžnost izhaja tako iz načela lojalnosti, ki je opredeljeno v tretjem odstavku 4. člena Pogodbe o EU (UL C 326, 26.10.2012), kot tudi iz 21. člena Uredbe ES o združitvah.

²³ Glej sodbo Sodišča EU z dne 14. julija 2006 v zadevi Endesa SA proti Komisiji, T-417/05, Zodl. 2006 str. II-2533, točki 99 in 100.

2.500 mio EUR skupnega prometa določenega v točki (a) tega odstavka, vendar pa niso doseženi pragovi določeni v ostalih točkah tega istega odstavka 1. člena Uredbe ES o združitvah. Glede na to, da morajo biti pogoji izpolnjeni kumulativno, iz obrazloženega sledi, da zadevna koncentracija nima razsežnosti EU, niti po drugem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, niti po tretjem odstavku 1. člena Uredbe ES o združitvah, zato je izključna pristojnost za izvedbo presoje skladnosti zadevne koncentracije s pravili konkurence, na podlagi nacionalnega prava o konkurenci, na Agenciji.

III. SKLADNOST KONCENTRACIJE S PRAVILI KONKURENCE

A Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg

23. Upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg je v skladu s sedmo točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.
24. Pri presoji koncentracije je Agencija ugotavljala, ali prihaja do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih in z njimi povezanih podjetij ali delov podjetij na katerem od trgov, kjer le-ta nastopajo, ali do povezav, ki bi omejevale konkurenco na katerem od z njimi tesno povezanih trgov. Horizontalne koncentracije podjetij je mogoče opredeliti kot koncentracije, v katerih udeležena podjetja poslujejo na istih upoštevni trgih, za vertikalne koncentracije pa štejejo vse tiste koncentracije, v katerih so udeležena podjetja dejavna na različnih stopnjah oskrbne verige.
25. Priglasitelj je ocenil, da se v primeru presoje zadevne koncentracije glede na gospodarske dejavnosti, ki jih opravljajo v koncentraciji udeležena podjetja s povezani podjetji, opredeli naslednje upoštevne trge: (i) trg proizvodnje in prodaje električne energije iz obnovljivih virov energije ter iz soproizvodnje toplotne in električne energije (v nadaljevanju: trg električne energije iz OVE in SPT), (ii) trg proizvodnje in prodaje toplotne energije (v nadaljevanju: trg oskrbe s toploto) ter (iii) trg dobave zemeljskega plina.
26. Agencija ugotavlja, da je kogeneracija proces sočasnega pretvarjanja energije goriva v toploto in električno energijo. V procesu kogeneracije se kot primarni vir energije oziroma kot gorivo uporabljajo različni energenti, in sicer fosilna goriva kot so zemeljski plin, ta je najpogosteje uporabljen energent, tekoča goriva ali premog, ter obnovljivi viri energije, kot sta lesna biomasa in bioplina. V procesu kogeneracije se upravljajo naprave različnih moči, ki se glede na nazivno električno moč²⁴ delijo v posamezne vrednostne razrede, in sicer na mikro in male naprave, srednje ter velike naprave²⁵. S kogeneracijo proizvedena energija se porabi ali na objektu v katerem je nameščena naprava za SPT, bodisi delno ali v celoti, ali pa se odvede, v omrežni prenosni ali distribucijski sistem. V primeru toplote se ta odvaja v

²⁴ Nazivna moč proizvodne naprave je najvišja trajna neto električna, mehanska oziroma toplotna moč, s katero lahko naprava brez časovnih omejitev normalno obratuje. Nazivno moč določa proizvajalec naprave ali pa je določena s prevzemnimi meritvami naprave po dokončani gradnji ter je navadno navedena v dokumentaciji naprave; vir: Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom, Uradni list RS, št. 74/16.

²⁵ Glede na nazivno električno moč se proizvodne naprave za SPT delijo na naslednje velikostne razrede: (1) mikro: nazivne električne moči manjše od 50 kW, (2) male: nazivne električne moči manjše od 1 MW, (3) srednje – nižje: nazivne električne moči od 1 MW do vključno 5 MW, (4) srednje – višje: nazivne električne moči nad 5 MW do vključno 25 MW, (5) velike – nižje: nazivne električne moči nad 25 MW do vključno 50 MW, (6) velike – višje: nazivne električne moči nad 50 MW do 200 MW ter (7) proizvodne naprave nazivne električne moči 200 MW in več; vir: Uredba o podporah elektriki, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in elektrike z visokim izkoristkom, Uradni list RS, št. 74/16.

sistem daljinskega ogrevanja, ki za razliko od električnega omrežja, predstavlja zaključen distribucijski sistem na določenem območju, navdano lokalno na območju večjih naselij, med tem ko je električno prenosno oziroma distribucijsko omrežje dostopno na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Sistemi oziroma naprave za SPTE so primerne zlasti za večje stanovanjske ali poslovne objekte kot so: večstanovanjske stavbe, bolnišnice in zdravstveni domovi, poslovno-industrijski objekti (trgovinski centri), vzgojno-izobraževalne ustanove (vrtci, šole, dijaški domovi), športni, gostinski in turistični objekti in številni drugi objekti. Proces kogeneracije povišuje izkoristek vložene energije v obliki goriva in energije, ki jo dobimo iz naprave pretvorjeno v električno in toploto energijo, zato se šteje kot učinkovita raba energije, hkrati zmanjšuje tudi emisijo toplogrednih plinov in delcev v ozračje, zato se uporaba te tehnologije spodbuja tudi s strani države, in sicer v obliki državnih pomoči.

27. Prevzeto podjetje deluje izključno na področju kogeneracije in ima več sistemov oziroma naprav za SPTE iz katerih s proizvedeno električno energijo in toploto oskrbuje objekte v katerih so te naprave nameščene, objekti pa se nahajajo na več različnih lokacijah na območju Republike Slovenije. Po navedbah priglasitelja kot primarni energent v procesu kogeneracije prevzeto podjetje uporablja zemeljski plin, proizvedena električne energija se porabi na objektu ali pa se odvede v omrežni sistem, proizvedena toplota pa uporablja le za ogrevanje objektov v katerih so naprave za SPTE nameščene in se ne odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja.
28. Podjetje Geoplín upravlja z manjšimi sistemi za SPTE, in sicer ima 12 mikro naprav za SPTE, ki so vgrajene v poslovnih centrih na različnih lokacijah na območju Republike Slovenije ter en večji sistem za SPTE, ki je nameščen v zdravilišču, v vseh primerih je oskrba s toploto namenjena za lastne potrebe objektov, za ogrevanje, ter v primeru zdravilišča tudi za potrebe priprave bazenske in sanitarne vode²⁶. Podjetje Petrol Energetika zagotavlja celovito oskrbo z energijo, in sicer z zemeljskim plinom, z električno in toplotno energijo, oboje zagotavlja s kogeneracijo, s tehničnimi plini ter z vodo, na območju naselij Ravne in Štore, in sicer velikim industrijskim odjemalcem s področja jeklarske industrije, poleg tega kot gospodarska javna služba izvaja dejavnost systemskega operaterja distribucijskih omrežij zemeljskega plina in toplotne energije na območju dela Koroške, s toplotno energijo pa oskrbuje tudi posamezne objekte.²⁷ Po navedbah priglasitelja podjetje Petrol Energetika upravlja z večjimi sistemi za SPTE, v okviru katerih proizvedeno toploto odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja. Podjetje Soenergetika, kot skupaj obvladovano podjetje štirih konzorcijskih partnerjev²⁸, deluje na projektu »Soproizvodnja toplotne in električne energije stanovanjska soseska Planina Kranj«, v okviru katerega se zagotavlja oskrba s toploto za več kot tisoč stanovanj in poslovnih objektov²⁹.
29. Na trgu oskrbe s toploto je iz skupine Petrol dejavno še podjetje Geoterm, ki se sicer ukvarja s pridobivanjem in transportom zemeljskega plina, poleg tega se ukvarja tudi z rudarskimi deli vrtanja in remontov plinskih, naftnih in geotermalnih vrtin, ter s proizvodnjo toplote iz geotermalnih vrtin ter z upravljanjem in razvojem sistemov daljinskega ogrevanja, ki temeljijo na geotermalnih virih. Po navedbah priglasitelja, ima podjetje večje plinske kotlovnice, kjer kot energent uporablja zemeljski plin iz vrtin, pri čemer vso proizvedeno toploto odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja.

²⁶ Dokument št. 3061-33/2017-7 in spletna stran podjetja Geoplín.

²⁷ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo podjetja Petrol Energetika za leto 2016 ter spletna stran podjetja Petrol Energetika.

²⁸ HSE d.o.o., DOMPLAN, d.d., GORENJSKE ELEKTRARNE, d.o.o. in PETROL d.d., Ljubljana, vir: AJPES: spletni portal ePRS – Poslovni register Slovenije.

²⁹ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo podjetja Soenergetika za leto 2016.

30. Na trgu dobave zemeljskega plina so izmed podjetij skupine Petrol dejavna podjetja Petrol Energetika, Geoplin ter Geoenergo, slednje je imetnik koncesijskih pravic za izkoriščanje mineralnih surovin, surove nafte, zemeljskega plina in plinskega kondenzata na območju Murske depresije, vendar plin lahko dobavlja zgolj lokalnim podjetjem, saj trenutno ni vzpostavljene ustrezne povezave do državnega distribucijskega omrežja zemeljskega plina.
31. Priglasitelj meni, da bo na opredeljenih upoštevni proizvodnih in storitvenih trgih v zadevni koncentraciji prišlo do horizontalnega prekrivanja dejavnosti na trgu električne energije iz OVE in SPTE in na trgu oskrbe s toploto, na obeh je poleg prevzetega podjetja prisoten priglasitelj s povezanimi podjetji, in sicer na trgu električne energije iz OVE in SPTE so poleg priglasitelja prisotna podjetja Petrol Energetika, Geoplin in Soenergetika, na trgu oskrbe s toploto pa podjetja Petrol Energetika, Geoplin in Geoterm. Ker podjetja skupine Petrol delujejo na trgu dobave zemeljskega, katerega v koncentraciji udeležena podjetja pri procesu kogeneracije uporabljajo kot edino primarno gorivo, bo prišlo do vertikalni povezav med tem trgom in trgom električne energije iz OVE in SPTE ter trgom oskrbe s toploto, saj pred izvedeno koncentracijo podjetja skupine Petrol niso bila dobavitelji zemeljskega plina prevzetemu podjetju.

Trg električne energije iz OVE in SPTE

32. Priglasitelj navaja prakso Evropske komisije³⁰ kot tudi Agencije³¹, ki sta za področje elektroenergetske dejavnosti do sedaj opredeljevali naslednje upoštevne proizvodnje trge: (i) trg proizvodnje in prodaje električne energije na debelo, (ii) trg prenosa električne energije, (iii) trg distribucije električne energije, (iv) trg maloprodaje električne energije ter (v) trg sistemskih storitev, pri čemer dodaja, da Evropska komisija dopušča tudi drugačno opredelitev upoštevne trga³².
33. Proizvodna podjetja, ki pridobivajo električno energijo, se med seboj razlikujejo po načinu proizvodnje oziroma tehnologiji pridobivanja električne energije ter uporabljenih primarnih proizvodnih virih oziroma energentih. Pri proizvodnji električne energije v Republiki Sloveniji sta oblikovana dva energetska stebra, in sicer podjetja Dravske elektrarne Maribor d.o.o., Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o. in Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. delujejo v okviru skupine Holdinga slovenske elektrarne³³. Drugi energetski steber tvori skupina GEN energija, znotraj katere delujejo podjetja Savske elektrarne Ljubljana d.o.o., Termoelektrarna Brestanica d.o.o., Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o. ter skladno z meddržavnim sporazumom med Slovenijo in Hrvaško 50 % Nuklearne elektrarne Krško. Navedena podjetja sklepajo posle na veleprodajnem trgu električne energije, na tako imenovanem OTC trgu, ali na borzah v Sloveniji ali v tujini. Oba energetska stebra skupaj proizvedeta dobrih 86 % vse električne energije na območju Republike Slovenije, ostalo pa manjši proizvajalci električne energije. Med manjše proizvajalce električne energije sodijo med drugim tudi proizvajalci, ki pri proizvodnji kot primarni vir uporabljajo obnovljive vire, na primer manjše hidroelektrarne, sončne in vetrne elektrarne, ali pa uporabljajo sisteme učinkovite rabe energije kot so naprave za SPTE.

³⁰ Odločbe Evropske komisije št. COMP/M.6984 EPH/STREDOSLOVENSKA ENERGETIKA, št. COMP/M.5224 EDF/BRTTISH ENERGV ter odločbe št. COMP/M.3440, COMP/M.3448, COMP/M.5978, COMP/M.4180, COMP/M.4841.

³¹ Odločbe Agencije št. 306-143/2007-8, št. 306-80/2011-5, št. 3061-12/2014-10, št. 3061-112/2011-19, št. 3061-3/2016-15 ter št. 3061-17/2016-56.

³² Odločbe komisije št. COMP/M.3268 SYDKRAFT/ GRANINGE, št. COMP/M.5467 RVVE/ESSENT, št. COMP/M.5911 TENNET/ELIA / GASUNIE / APX-ENDEX.

³³ V okviru skupine Holdinga slovenske elektrarne je delovalo tudi podjetje Termoelektrarna Trbovlje, d.o.o., ki je v postopku likvidacije in v letu 2016 ni proizvajala električne energije.

34. V svojih prejšnjih odločitvah je Agencija³⁴ za trg maloprodaje električne energije ugotavljala, da gre za trg, ki vključuje prodajo električne energije končnemu potrošniku. Na tem trgu nastopajo dobavitelji električne energije na ponudbeni strani in končni odjemalci na strani povpraševanja. Na maloprodajnem trgu električne energije dobavitelji in odjemalci sklepajo odprte pogodbe, pri katerih količine dobavljene energije in časovni potek dobave niso vnaprej določeni. Odjemalci plačajo dobavljeno energijo na podlagi dejansko porabljene količine energije, merjene z ustreznimi števci. Na maloprodajnem trgu električne energije lahko poleg trgovcev ali preprodajalcev električne energije nastopajo tudi proizvajalci, ki neposredno prodajajo energijo končnim odjemalcem. V takem primeru nastopajo v vlogi dobaviteljev, med slednje se po mnenju Agencije uvrščajo tudi podjetja, ki električno energijo pridobivajo iz OVE in SPTE, saj slednji električne energije ne proizvajajo v večjem obsegu temveč v manjšem, in sicer v okviru zmogljivosti proizvodnih naprav, ki v večini spadajo med mikro, male ali srednje naprave.
35. Trg maloprodaje prodaje električne energije se v skladu s prakso Evropske komisije³⁵ lahko nadalje deli na (i) trg dobave električne energije gospodinjiskim odjemalcem in (ii) trg dobave industrijskim in malim poslovnim odjemalcem, slednji se lahko glede na količino letnega odjema električne energije nadalje deli na trg dobave električne energije malim poslovnim odjemalcem (letni odjem do 50 MWh), trg dobave električne energije drugim poslovnim odjemalcem (letni odjem nad 50 MWh do 2 GWh) in trg dobave velikim poslovnim odjemalcem (odjem nad 2 GWh).
36. Priglasitelj meni, da bi za presojo zadevne koncentracije treba za proizvodnjo in prodajo električne energije iz OVE in SPTE upoštevni trg opredeliti kot svoj trg, kar utemeljuje s tem, da so proizvajalci električne energije iz OVE in SPTE na podlagi možnosti vključitve v t. i. podporno shemo deležni državne pomoči, v obliki obratovalne podpore ali zagotovljenim odkupom.
37. Podporna shema je dovoljena oblika državne pomoči za varstvo okolja notificirana pri Evropski komisiji in predstavlja instrument za spodbujanje večjega izkoriščanja energije iz obnovljivih virov ter izboljšanja učinkovitosti rabe energije. Države članice Evropske unije so z Direktivo 2009/28/ES1 sprejele po dva pravno obvezujoča cilja do leta 2020, cilj Republike Slovenije je doseči 25 % delež OVE v rabi bruto končne energije in 10-odstotni delež OVE v prometu. Podporna shema podpira proizvodnjo električne energije iz naslednjih obnovljivih virov: vode, vetrne in sončna energije, geotermalne energije, energije iz biomase iz bioplina, energije iz odlagališčnega plina in čistilnih naprav ter energije iz biološko razgradljivih odpadkov.³⁶
38. Podporna shema za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTE je bila uveljavljena leta 2009 in jo ureja Energetski zakon³⁷ (v nadaljevanju: EZ-1), nazadnje je bila spremenjena leta 2014 in v okviru katere je bil v letu 2017 zaključen prvi razpis za nove vstopne sheme, s ciljem obvladovanja stroškov proizvodnje. Po veljavni shemi so novi vstopi omejeni s finančnimi kvotami, ki jih določi vlada Republike Slovenije v letnih energetskih bilancah za tekoče leto, ter se na podlagi javnega poziva izbere najboljši ponudnik, kar pomeni izbor na podlagi konkurenčnosti, po predhodno veljavnih shemah je bilo za pridobitev državne pomoči dovolj že prijava in izpolnjevanje pogojev³⁸. Financiranje sheme je urejeno z zbiranjem sredstev preko prispevka OVE in SPTE, ki ga od leta 2009 plačujejo vsi porabniki električne energije v Republiki Sloveniji, od junija 2014 se prispevek plačuje tudi na trda in tekoča

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Ibid.*

³⁶ Agencija za energijo Republike Slovenije, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

³⁷ Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15.

³⁸ Agencija za energijo Republike Slovenije, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

fosilna goriva, zemeljski plin, utekočinjen naftni plin in daljinsko toploto.³⁹ V okviru podporne sheme lahko proizvajalec izbere med obratovalno podporo ali zagotovljenim odkupom. Če proizvajalec izbere obratovalno podporo, lahko električno energijo proda prosto na trgu kot državna pomoč pa je izplačana razlika med opredeljenim stroškom proizvodnje, ki vključuje tudi normalen donos, in referenčno tržno ceno električne energije, če pa izbere podporo v obliki zagotovljenega odkupa, je električna energija prenesena v ločeno bilančno skupino - Eko skupino, s katero upravlja Center za podpore, ki deluje v okviru podjetja Borzen d.o.o. (v nadaljevanju: Borzen), ki izvajanja gospodarsko javno službo dejavnosti operaterja trga z elektriko. V letu 2016, in tudi v letih prej, je bila večina električne energije vključene v sistem podpornih shem, prodana na individualni ravni, torej v okviru obratovalne podpore⁴⁰.

39. Glede na navedeno Agencija meni, da se kot upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg v presoji zadevne koncentracije šteje trg, kot ga je opredelil priglavitelj, in sicer trg električne energije iz OVE in SPTE, pri tem pa ugotavlja, da bi bila možna nadaljnja delitev tega trga glede na tehnologijo proizvodnje električne energije oziroma glede na uporabljeni primarni proizvodni vir, na primer na trg električne energije iz OVE in trg električne energije iz SPTE, slednjega bi lahko delili na trg električne energije iz SPTE na fosilna goriva in iz SPTE na OVE. Agencija ocenjuje, da takšna ožja delitev trga električne energije iz OVE in SPTE ne bo imela za posledico bistvenega zmanjšanja ali omejevanja učinkovite konkurence na upoštevni proizvodnem/storitvenem trgu, zato nadaljnja delitev ni potrebna.

Trg oskrbe s toploto

40. Agencija ugotavlja, da pri oskrbi s toploto ločimo dva načina oskrbe objektov s toploto, in sicer (i) preko zaključenih distribucijskih sistemov, v primeru katerih se distribucija toplote lahko opravlja kot tržna dejavnost, izbirna gospodarska javna služba ali pa gre za lastniški distribucijski sistem, v tem primeru govorimo o sistemu daljinskega ogrevanja, ter (ii) preko lastnega proizvodnega vira toplote, z namenom samooskrbe.⁴¹ Toplotna energija se uporablja za ogrevanje objektov, lahko pa tudi za segrevanje sanitarne vode.
41. Pri oskrbi s toploto preko sistemov daljinskega ogrevanja, ki se izvaja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba, se z občino sklenuje koncesijska pogodba, koncesije so podeljene za obdobje od 15 do največ 35 let, pri čemer je koncesionar dolžan zgraditi celoten sistem daljinskega ogrevanja in ga v obdobju koncesije upravljati, pri čemer je cena toplote regulirana s strani države. V primeru tržne distribucije gre za obliko izvajanja oskrbe s toploto brez podelitve ključne pravice ali določitve obveznega priklopa na sistem daljinskega ogrevanja in brez regulacije cene toplote za ogrevanje. V tem primeru je pogodba o dobavi toplote sklenjena s končnimi odjemalci.⁴² Na sisteme daljinskega ogrevanja so priključeni večje proizvodne enote kot so toplarne, kotlovnice in tudi večji sistemi SPTE.
42. Kot ugotavlja Agencija se oskrba s toploto preko lastnega vira toplote lahko zagotavlja v okviru manjših naprav za SPTE, ki so dimenzionirane tako, da s svojo zmogljivostjo običajno zagotavljajo toliko toplote, da lahko v celoti zadostijo toplotnim potrebam posameznega objekta v katerem je naprava nameščena, pri čemer ti objekti običajno niso priključeni na distribucijske sisteme daljinskega ogrevanja. Manjši sistemi za SPTE so primerni zlasti za ogrevanje večjih stanovanjskih objektov ali poslovnih prostorov.

³⁹ Agencija za energijo Republike Slovenije, Poročilo o doseganju nacionalnih ciljev na področju OVE in SPTE za obdobje 2015-2016.

⁴⁰ Dokument št. 3061-33/2017-1.

⁴¹ Vir: spletna stran AGEN-RS.

⁴² Vir: spletna stran AGEN-RS.

43. Skupina Petrol upravlja 22 sistemov daljinskega ogrevanja, od teh je 13 sistemov organiziranih kot izbirna gospodarska javna služba, ki se izvaja na podlagi koncesije, preostalih 9 sistemov daljinskega ogrevanja se izvaja kot tržna dejavnost ali lastniški distribucijski sistem, kar pomeni, da je pogodba podpisana s končnimi uporabniki. Poleg sistemov daljinskega ogrevanja podjetja skupine Petrol preko sistema pogodbeništva upravljajo 26 kotlovnice, iz katerih s toploto preko daljinskega ogrevanja oskrbujejo končne odjemalce. Podjetja skupine Petrol izvajajo tudi dejavnost kogeneracije iz katere proizvedeno toploto po navedbah priglasiatelja v večjem delu odvajajo v sisteme daljinskega ogrevanja, v manjšem obsegu pa za ogrevanje objektov samih, v katerih so te naprave nameščene.⁴³
44. Podjetje Megaenergija je na trgu oskrbe s toploto prisotno v okviru izvajanja dejavnosti kogeneracije, pri kateri uporablja manjše sisteme SPTE, z zmogljivostjo, ki zadošča za ogrevanje objektov v katerih so naprave nameščene in je to hkrati tudi edini vir za ogrevanje teh objektov, saj le ti v večini nimajo dostopa do sistema daljinskega ogrevanja, prav tako pa po navedbah priglasiatelja nobeden izmed sistemov SPTE prevzetega podjetja ne odvaja toplote v sisteme daljinskega ogrevanja.
45. Podobno kot ugotavlja Agencija, je Evropska komisija v svojih odločitvah⁴⁴ pri opredelitvi trga oskrbe s toploto ugotavljala, da gre za dva načina oskrbe, in sicer kot daljinsko ogrevanje ali kot pogodbeno zagotavljanje oskrbe s toploto. Pri sistemih daljinskega ogrevanja se toplota, ki se proizvede v večji proizvodni enoti, distribuira prek posebnih omrežij, navado v lasti lokalnih operaterjev. Na drugi strani pa pogodbeno zagotavljanje oskrbe s toploto predstavlja individualne rešitve za toplotno oskrbo, pri katerem se v decentraliziranih proizvodnih napravah nameščenih v posamezne objekte proizvedena toplota uporabi za ogrevanje teh objektov in te naprave so večini primerih naprave za SPTE.
46. Nadalje v svojih odločitvah Evropska komisija ugotavlja, da čeprav omrežja daljinskega ogrevanja veljajo za "naravne monopole" in naj bi decentralizirane toplotne predstavljal določeno stopnjo konkurenčnega pritiska, je medsebojna zamenljivost med daljinskim ogrevanjem in pogodbenim zagotavljanjem oskrbe s toploto omejena, zato naj oba načina oskrbe s toploto ne bi bila vključena na isti upoštevni storitveni trg. Slednje je potrdila tudi tržna raziskava Evropske komisije⁴⁵, saj se je zamenljivost med obema načinoma oskrbe s toploto v praksi izkazala za omejeno, predvsem iz razloga prostorskih in infrastrukturnih omejitev, na primer v decentraliziranih obratih za proizvodnjo toplotne energije se zahtevajo investicije v proizvodne obrate, dodatni prostor, dimniki in plinska povezava ter vključuje se tudi energetske svetovanje. Prav tako se je izkazalo, da bi bila zamenljivost med pogodbami za daljinsko ogrevanje in pogodbeno oskrbo s toploto v vsakem primeru omejena na nepremičnine, kjer je dostop do omrežij daljinskega ogrevanja in plinskih omrežij tehnično možen. Evropska komisija⁴⁶ je sicer menila, da je oskrba s toploto preko daljinskega ogrevanja samostojen upoštevni storitveni trg, pri čemer je vprašanje dokončne opredelitve pustila odprto.
47. Agencija ugotavlja, da prevzeto podjetje upravlja z manjšimi napravami za SPTE z zmogljivostjo katerih se proizvede količina toplote v obsegu, ki zadošča za ogrevanje objektov v katerih so te naprave nameščene in jo ne odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja, med tem ko podjetja iz skupine Petrol večino proizvedene toplote oddajo v sisteme daljinskega ogrevanja, razen pri podjetju Geoplín, ko se proizvedena toplota porabi na

⁴³ Dokument št. 3061-33/2017-1.

⁴⁴ Odločbe Komisije št. COMP/M.7778 - VATTENFAL / ENGIE / GASAG.

⁴⁵ Odločbe Evropske komisije št. COMP/M.7778 - VATTENFAL / ENGIE / GASAG.

⁴⁶ Odločbe Komisije št. COMP/M.7778 - VATTENFAL / ENGIE / GASAG in odločba komisije št. COMP M.5793 - DALKIA CZ / NWR ENERGY.

objektu samem, iz česar izhaja, da bi v primeru ožje opredelitve upoštevni trgov oskrbe s toploto prišlo do prekrivanja med dejavnostmi v koncentraciji udeleženi podjetij ter z njimi povezanimi podjetji.

48. Ker obravnavana koncentracija ne vzbuja pomislekov glede skladnosti koncentracije s pravili konkurence, saj koncentracija ne bo imela za posledico morebitnih negativnih horizontalnih učinkov, Agencija ni dokončno opredelila upoštevni trgov oskrbe s toploto.
49. Agencija ugotavlja, da podjetja skupine Petrol opravljajo tudi dejavnost distribucije toplote preko sistemov daljinskega ogrevanja, ker pa prevzeto podjetje proizvedeno toploto iz naprav za SPTE ne odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja temveč se v celoti uporabi za ogrevanje objektov v katerih so naprave za SPTE nameščene, v primeru obravnavane koncentracije ne bo prišlo do vertikalnih povezav med dejavnostjo proizvodnje in dejavnostjo distribucije toplote ter s tem do morebitnih negativnih vertikalnih učinkov na trgu oskrbe s toploto.

Trg dobave z zemeljskim plinom

50. Priglasitelj ocenjuje, da je v skladu z uveljavljeno prakso Evropske komisije⁴⁷ in tudi dejanske značilnosti načina prodaje oziroma dobave zemeljskega plina potrebno kot upoštevne storitvene trge za dobavo zemeljskega plina opredeliti ožje trge glede na način dostave plina in glede na končne uporabnike oziroma odjemalce zemeljskega plina, in sicer (i) trg prodaje zemeljskega plina industrijskim odjemalcem preko prenosnega omrežja, (ii) trg prodaje zemeljskega plina distributerjem preko prenosnega omrežja ter (iii) trg prodaje zemeljskega plina končnim uporabnikom preko distribucijskega omrežja oziroma slednjega deliti na (iii) trg dobave plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem ter (iv) trg dobave plina gospodinjstvom. Glede na dejstvo da nobena izmed naprav za SPTE, ki jih upravlja prevzeto podjetje ni priključena na prenosno omrežje zemeljskega plina, priglasitelj meni, da se kot upoštevni storitveni trg dobave zemeljskega plina upošteva ožja opredelitev in sicer trg dobave zemeljskega plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem.
51. Sistemi oziroma naprave za SPTE na zemeljski plin se lahko umesti v vse obstoječe ali nove objekte s potrebo po toploti, kjer je mogoče kot energent uporabljati zemeljski plin.
52. Ker vsa v koncentraciji udeležena podjetja za kogeneracijo uporabljajo zemeljski plin in ker njihove naprave za SPTE spadajo med mikro, majhne ali srednje naprave z zmogljivostjo katerih se proizvede količina energije v obsegu, ki zadošča lastni porabi objekta, se temu primerno porabi tudi določena količina zemeljskega plina, katera ustreza porabi manjšim odjemalcem, in kot je navedel priglasitelj, tudi niso priključene na prenosno omrežje, se za presojo zadevne koncentracije upoštevni storitveni trg opredeli kot trg dobave zemeljskega plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem.

B Upoštevni geografski trg

53. Upoštevni geografski trg je v skladu z osmo točko 3. člena ZPOmK-1 definiran kot trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodnem oziroma storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni. Dejavniki, ki so ključni pri presoji upoštevne geografskega trga, so različne pravne zahteve, standardi, davčna bremena, transportni stroški, cenovne razlike med različnimi deli trga, tržne navade ipd.

⁴⁷ Odločbi Evropske komisije št. COMP/M.4180 - GAZ DE FRANCE/SUEZ in št. COMP/M.7936 PETROL/GEOPLIN.

Trg električne energije iz OVE in SPTE

54. Priglasitelj za upoštevni geografski trg električne energije iz OVE in SPTE opredeljuje območje Republike Slovenije, kar utemeljuje s tem, da se vse kogeneracijske naprave prevzetega podjetja in podjetij skupine Petrol nahajajo na območju Republike Slovenije, ter da se v podporno shemo za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTE vključujejo proizvajalci, ki delujejo na območje Republike Slovenije. Glede na navedeno po mnenju priglasitelja ni potrebna širša opredelitev trga električne energije iz OVE in SPTE, kot območje nacionalnega trga.
55. Agencija je v svojih dosedanjih odločitvah⁴⁸ maloprodajni trg dobave električne energije, na katerem so prisotni tudi manjši proizvajalci električne energije, opredeljevala kot nacionalni, zato se za upoštevni trg električne energije iz OVE in SPTE kot geografski upoštevni trg lahko šteje trg Republike Slovenije. Dokončna opredelitev upoštevnege geografskega trga zaradi neizkazanega suma glede neskladnosti koncentracije s pravili konkurence ni potrebna, zato ga Agencija ni dokončno opredelila.

Trg oskrbe s toploto

56. Priglasitelj se pri opredelitvi geografskega trga oskrbe s toploto sklicuje na Evropsko komisijo⁴⁹, ki v svoji ustaljeni praksi šteje, da je geografski trg oskrbe s toploto lokalni in je omejen na posamezno omrežje za distribucijo toplote, in navaja, da širša opredelitev geografskega trga ni potrebna.
57. Agencija v primeru trga oskrbe s toploto preko daljinskega ogrevanja sprejema lokalno geografsko opredelitev upoštevnege trga, saj gre za zaključene sisteme distribucijskega omrežja, omejenega na posamezno območje na kateremu je sistem distribucije za prenos toplote izgrajen, navadno na območju naselij. V primeru oskrbe toplote iz naprav za SPTE, katerih zmogljivost je proizvodnja toplote, ki zadostuje le za potrebe ogrevanja objekta v katerem je naprava nameščena, lokacija samega objekta za namestitev naprave za SPTE ni pomembna, in tu si ponudniki naprav za SPTE lahko konkurirajo na širšem območju in sicer vsaj na nacionalni ravni. Ker obravnavana koncentracija ne vzbuja pomislekov glede neskladnosti koncentracije s pravili konkurence in ker Agencija ni dokončno opredelila upoštevnege trgov oskrbe s toploto, zato tudi ni dokončno opredelila upoštevnege geografskega trga.

Trg dobave zemeljskega plina

58. Priglasitelj se sklicuje na prakso Evropske komisije⁵⁰, ki je geografski trg prodaje zemeljskega plina na drobno opredelila kot nacionalni ter pri tem dodaja, da za potrebe presoje te koncentracije ni potrebna širša opredelitev upoštevnege geografskega trga.
59. Enako opredelitev kot jo je navedel priglasitelj, je Agencija do sedaj upoštevala tudi v svojih odločitvah⁵¹, zato se maloprodajni trg dobave zemeljskega plina za namen presoje zadevne koncentracije lahko opredeli kot trg Republike Slovenije, vendar ker ni izkazan sum glede neskladnosti koncentracije s pravili konkurence, ga Agencija ni dokončno opredelila.

⁴⁸ Odločbi Agencije št. 3061-3/2016 -15 ter št. 3061-17/2016-56.

⁴⁹ Odločitev Komisije št. COMP/M.5793 z dne 12. 5. 2010 v zadevi DALKIA CZ/ NWR ENERGV ter št. COMP/M.3868 z dne 14.3.2006 v zadevi DONG/Elsam/Energi E2.

⁵⁰ Odločba Evropske komisije št. COMP/M.4180 GAZ DE FRANCE/SUEZ.

⁵¹ Odločbi Agencije št. 3061-14/2016-56 in št. 3061-24/2014-342.

C Presoja koncentracije

60. V skladu z 11. členom ZPOmK-1 so prepovedane koncentracije, ki bistveno omejujejo učinkovito konkurenco na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja. Agencija presoja koncentracije zlasti glede na tržni položaj v koncentraciji udeleženih podjetij, njihovo možnost za financiranje, strukturo trga, izbiro, ki jo imajo na voljo dobavitelji in uporabniki, ter njihov dostop do virov ponudbe oziroma do samega trga, obstoj morebitnih pravnih ali dejanskih vstopnih ovir, gibanje ponudbe in povpraševanja na upoštevni trgih, koristi vmesnih in končnih uporabnikov ter glede na tehnični in gospodarski razvoj pod pogojem, da je v korist potrošnikom in ne ovira konkurence.
61. Kot predhodno ugotovljeno, bo do horizontalnih prekrivanj prišlo na trgu električne energije iz OVE in SPTE in na trgu oskrbe s toploto, do vertikalnih povezav pa med trgom dobave zemeljskega plina s trgom električne energije iz OVE in SPTE in s trgom oskrbe s toploto.
62. Priglasitelj je podatke oziroma iz njih izračunane ocene o velikosti in strukturi opredeljenih upoštevni trgih podal iz svojih internih podatkov ter iz podatkov, ki jih je pridobil na podlagi javno objavljenih podatkov Agencije Republike Slovenije za energijo (v nadaljevanju: AGEN-RS), slednja deluje kot državni regulator na področju energetike.

Horizontalni učinki

Trg električne energije iz OVE in SPTE

63. Na območju Republike Slovenije je bilo v letu 2016 proizvedeno za 13.030 GWh električne energije, od tega so 86,2 % električne energije proizvedli proizvajalci obeh energetskih stebrov in 2,9 % podjetje ENERGETIKA LJUBLJANA, d.o.o., zgolj 10,8 % električne energije je bilo proizvedeno s strani manjših proizvajalcev, od tega 9,9 % na distribucijskem omrežju ter 0,9 % na prenosnem omrežju. 1.003,5 GWh električne energije je bilo proizvedeno iz proizvodnih naprav oziroma elektrarn vključenih v podporno shemo, torej iz naprav, ki uporabljajo obnovljive vire energije oziroma iz naprav za SPTE, kar predstavlja 7,7 % vse proizvedene električne energije v letu 2016.⁵²
64. Za opredeljeni upoštevni trg električne energije iz OVE in SPTE je obseg trga prikazan glede na količino proizvedene električne energije proizvajalcev vključenih v podporno shemo, hkrati je v tabeli 1 prikazana tudi skupna inštalirana električna moč proizvodnih naprav⁵³ ter število proizvodnih naprav vključenih v podporno shemo v posameznem letu. Vrednostno pa je obseg zadevnega trga ocenjen kot znesek izplačanih podpor proizvajalcem električne energije iz OVE in SPTE v posameznem letu, ki predstavlja minimalen obseg vrednosti trga, dejanski obseg trga je večji, in sicer za obseg prodaje, ki jo posamezni proizvajalci, ki niso vključeni v podporno shemo, dosežejo s prodajo električne energije na zadevnem trgu. V kolikor bi upoštevali še slednje, bi bili obseg trga večji in dejanski tržni deleži v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji nižji od ocenjenih. Čeprav se podatki nanašajo na vrednost izplačanih podpor in ne na prihodke dosežene s prodajo električne energije Agencija ocenjuje, da le ti dovolj dobro prikazujejo stanje na opredeljenih upoštevni trgih.

⁵² AGEN-RS, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

⁵³ Moč stroja, izražena s številom, ki označuje njegovo normalno zmogljivost.

65. Tabela 1: Obseg trga električne energije iz OVE in SPTE glede na vrednost izplačanih podpor in proizvedeno količino električne energije v podporni shemi v Republiki Sloveniji za obdobje 2014 – 2016.

Leto	Proizvedena električna energija (MWh)	Izplačane podpore (EUR)	Število naprav
2016	1.003.510	146.191.366	3.886
2015	980.813	147.094.948	3.891
2014	905.916	130.800.000	3.749

Vir: AGEN-RS⁵⁴.

66. Konec januarja 2016 je bilo v podporno shemo OVE in SPTE vključenih okrog 2.400 proizvajalcev električne energije in kot izhaja iz tabele 1 so ti skupaj s 3.886 proizvodnimi napravami v tem letu proizvedli 1.003,5 GWh električne energije, za katero so bile proizvajalcem izplačane podpore v višini 146,2 mio EUR. V obravnavanem obdobju je se je proizvodnja električne energije iz OVE in SPTE povečala za 10,7 %, med tem ko je bilo izplačanih podpor več za 11,8 %.⁵⁵

67. Tabela 2: Obseg trga električne energije iz OVE in SPTE v podporni shemi v Republiki Sloveniji v letu 2016 po vrstah proizvodnih naprav oziroma uporabljen primarni vir energije, glede na vrednost izplačanih podpor, količino proizvedene električne energije in po številu proizvodnih naprav.

	EE* (GWh)	Delež EE	Podpora (000 EUR)	Delež podpore	Število naprav	Delež naprav
2016						
SPTE na fosilna goriva	320,8	32,0 %	31,9	21,8 %	376	9,7 %
Sončna energija	259,6	25,9 %	66,8	45,7 %	3.328	85,6 %
Vodna energija	139,5	13,9 %	8,7	6,0 %	105	2,7 %
Bioplin	138,1	13,8 %	18,3	12,5 %	28	0,7 %
Biomasa	131,3	13,1 %	19,2	13,1 %	40	1,0 %
Velrna energija	5,8	0,6 %	0,4	0,3 %	3	0,1 %
Drugo	8,3	0,8 %	0,8	0,6 %	6	0,2 %
Skupaj	1.003,5	100 %	146,2	100 %	3.886	100 %

*proizvedena električna energija enako v nadaljevanju.

Vir: Borzen⁵⁶ in AGEN-RS⁵⁷.

68. Iz tabele 2 je razvidno, da po deležu proizvodnih naprav sicer izstopajo sončne elektrarne, katerih delež je bil v letu 2016 85,6 % vseh naprav vključenih v podporno shemo, med tem ko največ električne energije proizvedejo naprave za SPTE na fosilna goriva, in sicer v letu 2016 je bilo s temi napravami proizvedeno 32,0 % vse električne energije iz OVE in SPTE, sledi električna energija proizvedena v sončnih elektrarnah, katere delež je 25,9 %, po enak delež električne energije, in sicer 14,0 %, je bilo proizvedeno v hidroelektrarnah ter elektrarnah na biomaso in bioplin. V letu 2016 je bilo največ izplačanih podpor za obratovanje sončnih elektrarn, in sicer v višini 66,7 mio EUR, kar predstavlja 45,7 % vseh izplačanih podpor, za proizvodnjo električne energije iz naprav za SPTE je bilo izplačanih za dobro polovico manj podpor, in sicer 31,9 mio, kar predstavlja 21,9 % vseh izplačanih podpor.

⁵⁴ Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

⁵⁵ Vir: AGEN-RS, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016 in spletna stran podjetja Borezen - center za podpore, poročila in podatki, sezname.

⁵⁶ Letno poročilo za leto 2014, 2015 in 2016.

⁵⁷ Poročilo o doseganju nacionalnih ciljev na področju OVE in SPTE za obdobje 2015-2016.

Glede na podatke AGEN-RS struktura izplačanih podpor in struktura proizvedene električne energije glede na vrsto proizvodnje oziroma uporabljen primarni vir v letih 2014 in 2015 ni bila bistveno drugačna kot v letu 2016⁵⁸.

69. Agencija je pri oceni tržnih deležev v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji izhajala iz obsega proizvedene električne energije in glede na prejeta sredstva iz podporne za obdobje 2014-2016, kar je prikazano v tabeli 3 in tabeli 4.
70. Tabela 3: Tržni deleži v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji na trgu električne energije iz OVE in SPTE za obdobje 2014 -2016 na območju Republike Slovenije glede na proizvedeno količino električne energije

Leto	2014		2015		2016	
	EE (MWh)	Delež (%)	EE (MWh)	Delež (%)	EE (MWh)	Delež (%)
Proizvodnja iz OVE in SPTE	905.916	100,0	980.813	100,0	1.003.510	100,0
Skupina Petrol	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %
Megaenergija	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %
Skupina Petrol + Megaenergija	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %

Vir: Borzen⁵⁹, AGEN-RS⁶⁰ in interni podatki priglasitelja,

71. Tabela 4: Tržni deleži v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji na trgu električne energije iz OVE in SPTE za obdobje 2014 -2016 na območju Republike Slovenije glede na izplačana sredstva iz podporne sheme

Leto	2014		2015		2016	
	Podpora (000 EUR)	Delež (%)	Podpora (000 EUR)	Delež (%)	Podpora (000 EUR)	Delež (%)
Proizvodnja iz OVE in SPTE	130.800	100,0	147.094	100,0	146.191	100,0
Skupina Petrol	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %
Megaenergija	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %
Skupina Petrol + Megaenergija	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %	██████	[5-10] %

Vir: Borzen⁶¹, AGEN-RS⁶² in interni podatki priglasitelja.

72. Iz podatkov v tabelah 3 in 4 je razvidno da je na zadevnem upoštevnem trgu tržni delež ocenjen glede na količino proizvedene električne energije priglasitelja znašal v letu 2016 [5-10] %, leto pred tem je dosegel [5-10] %, v letu 2014 pa [5-10] %, tržni delež ocenjen glede na višino prejetih sredstev iz podporne sheme pa se v zadevnem obdobju ni bistveno

⁵⁸ Vir: BORZEN, Letno poročilo za leto 2014, 2015 in 2016 in AGEN-RS, Poročilo o doseganju nacionalnih ciljev na področju OVE in SPTE za obdobje 2015-2016.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid.

⁶² Ibid.

spreminjal in je dosegal [5-10] %. Tržni delež prevzetega podjetja znaša v celotnem zadevnem obdobju [0-5] % glede na proizvedeno količino električne energije oziroma [0-5] % glede na višino prejetih sredstev. Po izvedeni koncentraciji bi skupni tržni delež združenega podjetja glede na količino proizvedene električne energije na zadevnem trgu znašal [5-10] % oziroma [5-10] % glede na prejeta sredstva iz podporne sheme.

73. Priglasitelj ne razpolaga s podatki o proizvedeni in prodani električni energiji iz OVE in SPTE drugih upravljalcev takšnih sistemov. Oceno tržnih deležev najpomembnejših konkurentov je priglasitelj izračunal na podlagi javno dostopnih podatkov o inštalirani moči naprav, ki je razvidna iz registra deklaracij za proizvodne naprave, in sicer so na trgu električne energije iz OVE in SPTE najpomembnejši konkurenti naslednja podjetja s pripadajočim tržnim deležem določenim glede na nazivno moč priključenih naprav: MERKSCHA d.o.o. 1,67 %, SNAGA, d.o.o. 0,72 %, SILKEM d.o.o. 0,62 %, AAE VE, d.o.o. 0,56 % ter Panvita EKOTEH d.o.o. 0,55 %. Gre za podjetja, ki po navedbah priglasitelja upravljajo primerljive sisteme za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTE kot podjetja skupine Petrol in Megaenergija. Med konkurente priglasitelj ni vključil podjetja, ki upravljajo z večjimi industrijskimi objekti in ki so vključeni v podporno shemo (npr. večje hidro elektrarne, sosežig biomase), ker gre za objekte z neprimerno večjo nazivno močjo (in proizvodnjo energije), ki po oceni priglasitelja ne predstavljajo neposredne konkurence v koncentraciji udeleženi podjetjem s povezanimi podjetji.
74. Glede na to, da v koncentraciji udeležena podjetja s povezanimi podjetji pri proizvodnji električne energije iz naprav za SPTE kot primarno gorivo uporabljajo le zemeljski plin, je Agencija preverila kakšen bi bil položaj teh podjetij v primeru, če bi trg električne energije iz OVE in SPTE opredelili ožje, kar je prikazano v tabeli 5.
75. Tabela 5: Tržni deleži v koncentraciji udeleženi podjetij s povezanimi podjetji na trgu električne energije iz naprav za SPTE na fosilna goriva za obdobje 2014 -2016 na območju Republike Slovenije glede na proizvedeno količino električne energije

Leto	2014		2015		2016	
	EE (MWh)	Delež (%)	EE (MWh)	Delež (%)	EE (MWh)	Delež v %
Trg EE iz SPTE na fosilna goriva	270.913	100,0	337.999	100,0	320.803	100,0
Skupina Petrol	██████	[20-30] %	██████	[20-30] %	██████	[20-30] %
Megaenergija	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %	██████	[0-5] %
Skupina Petrol + Megaenergija	██████	[20-30] %	██████	[20-30] %	██████	[20-30] %

Vir: AGEN-RS⁶³ in interni podatki priglasitelja

76. Po podatkih iz tabele 5 je razvidno, da če bi trg električne energije iz OVE in SPTE opredelili ožje in bi upoštevali samo proizvedeno električno energijo iz naprav za SPTE na fosilna goriva, bi tržni delež ocenjen glede na količino proizvedene električne energije priglasitelja s povezanimi podjetji znašal v letu 2016 [20-30] %, leto pred tem [20-30] % ter v letu 2014 [20-30] %, tržni delež prevzetega podjetja pa bi v celotnem zadevnem obdobju dosegal med [0-5] in [0-5] %. Po izvedeni koncentraciji bi skupni tržni delež združenega podjetja glede na količino proizvedene električne energije na zadevnem trgu znašal [20-30] %.

⁶³ Ibid.

77. Na širše opredeljenem trgu, in sicer na maloprodajnem trgu električne energije v Republiki Sloveniji, je imela skupina Petrol v obdobju 2014 - 2016 naslednje tržne deleže: 10,6 %, 10,7 % ter 10,5 %, drugi manjši proizvajalci, med katerimi je tudi prevzeto podjetje, pa so skupaj dosegali 0,4 %, 0,9 % in 2,0 % tržne deleže⁶⁴. Po navedbah priglasitelja je maloprodajni trg električne energije v Republiki Slovenije liberaliziran in razmeroma razpršen, končni uporabniki lahko prosto menjavajo dobavitelje glede na najugodnejšo ponudbo. Herfindahl-Hirschmanov indeks (v nadaljevanju: HHI ali indeks), kot merilo za velikost podjetji v odnosu do celotne panoge, je indikator stopnje konkurenčnosti med podjetji na določenem trgu. Na podlagi vrednosti indeksa je mogoče sklepati na konkurenčnost v panogi, in sicer višji kot je HHI, višja je stopnja koncentracije, in nižji kot je HHI, nižja je stopnja koncentracije tržne moči. V obdobju 2014-2016 je AGEN-RS na maloprodajnem trgu električne energije beležila naslednje vrednosti HHI: 1.392, 1.396 ter 1.413, slednji so vsi v okviru kriterija zmerno koncentriranega trga, ta velja takrat, ko je vrednost indeksa med 1000 in 2000. Upošteva se nizke tržne deleže v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji ter konkurenčnost opredeljenega upoštevnega proizvodnega/storitvenega trga priglasišena koncentracija po navedbah priglasitelja v nobenem primeru ne vzbuja dvoma o skladnosti s pravili konkurence.⁶⁵
78. Agencija glede na vse navedeno ugotavlja, da koncentracija ne bo imela protikonkurenčnih učinkov na trgu električne energije iz OVE in SPTE, saj se ob relativno nizkem tržnem deležu prevzetega podjetja na tem trgu tržni položaj združenega podjetja po izvedeni koncentraciji ne bo bistveno spremenil in bo takšen kot ga je imel že pred tem, ne glede na to kako široko opredelimo upoštevni proizvodni/storitveni trg.

Trg oskrbe s toploto

79. Agencija ugotavlja, da prevzeto podjetje upravlja z manjšimi napravami za SPTE, iz katerih se proizvedena toplotna energija uporablja za ogrevanje objektov v katerih so te naprave nameščene ter nobeden izmed njegovih sistemov za SPTE toplotne energije po navedbah priglasitelja ne odvaja v distribucijske sisteme daljinskega ogrevanja.
80. Podjetja iz skupine Petrol so v letu 2016 prodala za okoli 129.500 MWh toplotne energije, večino od tega je bilo oddano v sisteme daljinskega ogrevanja, kar predstavlja približno 6,75% od 1.918,26 GWh dobavljene toplotne energije v letu 2016 na območju Republike Slovenije. Od podjetij skupine Petrol podjetje Geoplin toploto proizvedeno v kogeneracijskih napravah uporablja za lastne potrebe objektov in se ne odvaja v sisteme daljinskega ogrevanja, enako velja za prevzeto podjetje. Podjetje Geoplin je v letu 2016 proizvedlo 3.500 MWh toplote, podjetje Megaenergija pa 6.689 MWh, skupaj torej 10.189 MWh toplote.
81. AGEN-RS ne vodi ločene evidence koliko toplote proizvedene iz naprav za SPTE se porabi za lastne potrebe objektov v katerih so te naprave nameščene, vendar spremlja le podatke za oskrbo s toploto preko sistemov daljinskega ogrevanja⁶⁶, zato ni možno določiti obsega in strukture trga oskrbe s toploto iz naprav za SPTE. Priglasitelj ocenjuje, da bo na zadevnem trgu sicer prišlo do prekrivanja dejavnosti v koncentraciji udeleženih podjetij s povezanimi podjetji, vendar v zelo majhnem delu, enako meni tudi Agencija, pri čemer upošteva tudi dejstvo, da gre pri procesu kogeneracije za soproizvodnjo dveh vrst energije, ki se proizvedeta v nekem določenem razmerju, ter ocenjuje, da tržna struktura na trgu električne energije iz OVE in SPTE zato na nek način lahko odraža tudi strukturo na trgu oskrbe s toploto iz OVE in SPTE.

⁶⁴ AGEN-RS, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

⁶⁵ Dokument št. 3061-33/2017-1.

⁶⁶ Dokument št. 3061-33/2017-6.

82. Glede na navedeno Agencija ugotavlja, da na opredeljenih upoštevni trgih oskrbe s toploto sicer prihaja do prekrivanja med dejavnostmi v koncentraciji udeleženih podjetij ter z njimi povezanimi podjetji, tako na ožje kot širše opredeljenem trgu, vendar v zelo majhnem deležu, kar po ocenah Agencije ne bo imelo nobenih protikonkurenčnih vplivov na opredeljenem upoštevni proizvodnem/storitvenem trgu.

Vertikalni učinki

83. Pri presoji vertikalnih učinkov priglašene koncentracije podjetij je Agencija upoštevala Smernice o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij⁶⁷. Zaradi opisanih vertikalnih povezav je Agencija preverila, kakšen je tržni položaj podjetij, udeleženih v koncentraciji, na posameznih trgih, ki so vertikalno povezani, ter presojala, ali bi zaradi vertikalnih povezav lahko prišlo do zaprtja dostopa do katerega izmed trgov.
84. Po ocenah priglasiatelja velikost maloprodajnega trga dobave zemeljskega plina najbolje predstavlja ocena izračunana na podlagi podatkov o porabi zemeljskega plina s stani odjemalcev, ki jih v okviru svojih pristojnosti pridobiva AGEN-RS, hkrati pa je podal tudi ocene o vrednostnem obsegu tega trga. Podatki o obsegu, tako širše kot ožje opredeljenega zadevnega trga, so prikazani v tabeli 6.
85. Tabela 6: Obseg maloprodajnega trga dobave zemeljskega plina v obdobju 2014 – 2106 na trgu Republike Slovenije ter tržni delež podjetij skupine Petrol.

Leto	Celotni trg		Skupina Petrol			
	Poraba ZP (mio Sm3)	Prodaja (mio EUR)	Poraba ZP (mio Sm3)	Prodaja (mio EUR)	Delež poraba	Delež prodaja
Maloprodajni trg dobave zemeljskega plina						
2016	865,0	202,0	444,2	102,8	51,4 %	52,3 %
2015	828,0	247,0	465,6	133,3	56,3 %	54,0 %
2014	761,0	284,0	486,6	158,2	64,0 %	55,8 %
Trg dobave plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem						
2016	206,0	53,0	■	■	[20-30] %	[20-30] %
2015	202,0	55,0	■	■	[10-20] %	[20-30] %
2014	171,0	68,0	■	■	[20-30] %	[10-20] %

Vir: AGEN-RS⁶⁸, izračuni priglasiatelja

86. Iz tabele 6 je razvidno, da so imela na širše opredeljenem maloprodajnem trgu podjetja skupine Petrol v letu 2016 po ocenah skupno 51,4 % tržni delež pri prodani količini oziroma 52,3 % tržni delež glede na doseženo prodajo. Iz podatkov AGEN-RS izhaja, da je v letu 2016 največ zemeljskega plina iz skupine Petrol prodalo odvisno podjetje Geoplin, in sicer 47,8 % zemeljskega plina, med tem ko sta imela priglasiatelj in odvisno podjetje Petrol Energetika 4,2 % oziroma 3,5 % tržni delež. Drugi večji dobavitelji na tem trgu so v letu 2016 s pripadajočimi tržnimi deleži bila naslednja podjetja: GEN-I, d.o.o. 14,7 %, Adriaplin d.o.o. 8,7 %, Plinarna Maribor (v nadaljevanju: Plinarna Maribor) 6,0 %, Energetika Ljubljana d.o.o. 6,1 %, vsi ostali dobavitelji pa imajo manj kot 2,0 % tržne deleže.⁶⁹
87. Na trgu dobave zemeljskega plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem ima priglasiatelj s povezanimi podjetji nižji tržni delež kot na celotnem maloprodajnem trgu dobave

⁶⁷ Smernice o presoji nehorizontalnih združitvev na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij, UL C 265, 18. 10. 2008, str. 6-25.

⁶⁸ Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

⁶⁹ AGEN-RS, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

zemeljskega plina in sicer je, kot izhaja iz tabele 6, skupaj s povezanimi podjetji v letu 2016 po ocenah priglasitelja dosegal [20-30] % tržni delež pri prodani količini oziroma [20-30] % glede na dosežene prihodke. Kot izhaja iz podatkov AGEN-RS ima priglasitelj s povezanimi podjetji visok tržni delež pri dobavi zemeljskega plina večjim poslovnim odjemalcem, predvsem na račun podjetja GEOPLON, ki presega 50 %, med tem ko na trgu dobave gospodinjskim odjemalcem skupina Petrol dosega 10,4 % tržni delež. Priglasitelj ocenjuje, da sta njegova konkurenta s podobnim tržnim deležem na zadevnem trgu kot je njegov, podjetji GEN-I, d.o.o. in Energetika Ljubljana d.o.o., ter podjetji Plinarna Maribor in Adriaplin d.o.o. z nekoliko nižjim tržnim deležem.

88. Po navedbah priglasitelja je prevzeto podjetje pred zadevno koncentracijo zemeljski plin za potrebe kogeneracije kupovalo od podjetja [REDACTED], in sicer je po navedbah priglasitelja za obratovanje naprav za SPTTE porabilo v povprečju letno [REDACTED] Sm³ zemeljskega plina. Po izvedeni koncentraciji bo prevzetemu podjetju zemeljski plin dobavljalo eno izmed podjetij skupine Petrol, iz česar sledi, da se bo tržni delež skupine Petrol, kot izhaja iz tabele 6, s prodajo zemeljskega plina prevzetemu podjetju na ožje opredeljenem trgu povečal za [REDACTED] odstotne točke in bo dosegal [20-30] %, na širše opredeljenem trgu bo porast manjši, in sicer le za [REDACTED] odstotno točko. Podjetje [REDACTED] je v letu 2016 odjemalcem zemeljskega plina dobavilo za 48,2 mio Sm³ zemeljskega plina⁷⁰, od tega prodaja podjetju Megaenergija predstavlja [0-5] %, kar pomeni, da se bo po izvedeni koncentraciji njegov tržni delež sicer nekoliko znižal. Po dostopnih podatkih ni na razpolago podatkov o tržni strukturi trga dobave zemeljskega plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem, so pa podatki o tržni strukturi na ostalih trgih na katerih ima podjetje [REDACTED] naslednje tržne deleže: na celotnem maloprodajnem trgu dobave zemeljskega plina 6,0 %, na trgu dobave poslovnim odjemalcem 5,0 % ter na trgu dobave gospodinjskim odjemalcem 12,4 %⁷¹.
89. Priglasitelj ocenjuje, da zadevna koncentracija na vertikalno povezanih trgih ne bo imela nikakršnih protikonkurenčnih učinkov, saj prevzeto podjetje na zgornjem trgu dobave zemeljskega plina manjšim industrijskim in poslovnim odjemalcem ne deluje, so pa na tem trgu prisotna podjetja iz skupine Petrol, katerih tržni delež po ocenah priglasitelja v skupnem predstavlja okoli 20 % in je premajhen, da bi lahko povzročili izključitev produkcijskih faktorjev oziroma znatno zvišanje stroškov konkurentom na spodnjem trgu. Z zadevno koncentracijo se bo tržni delež priglasitelja na spodnjem trgu le marginalno povečal, saj ima prevzeto podjetje na tem trgu zanemarljiv tržni delež, in sicer manj kot 1 %, prav tako je tudi tržni delež priglasitelja na spodnjem trgu zanemarljiv in se giblje okoli 7 %. Glede na navedeno podjetja v koncentraciji nimajo realne možnosti izključitve pri strankah, prav tako pa zaradi zadevne koncentracije ne bodo povečane vzpodbude za zaprtje vstopa na trg.
90. Priglasitelj dodatno navaja, da bi bil vsakršen poskus izključitve produkcijskih faktorjev, zaradi značilnosti maloprodajnega trga dobave zemeljskega plina, nemogoč, saj se za cene zemeljskega plina na tem trgu zaradi konkurenčnega pritiska že peto leto zapored beleži zniževanje le teh, vzroki za padec cen pa so spremenjene razmere na veleprodajnih trgih, povečane marketinške aktivnosti in konkurenčna ponudba dobaviteljev zemeljskega plina na maloprodajnem trgu. Na zadevnem trgu imajo odjemalci zemeljskega plina na podlagi EZ-1 možnost menjave dobavitelja v kateremkoli trenutku, menjava pa mora biti izvedena v 21 dneh in brez dodatnih stroškov za odjemalca, poleg tega imajo odjemalci zemeljskega plina dostop do informacij, saj AGEN-RS javno objavlja informativne podatke o višini letnih stroškov oskrbe z zemeljskim plinom, ki je odjemalcem v pomoč pri izbiri dobavitelja.

⁷⁰ Vir: AJPES, spletni portal JOLP – Javna objava letnih poročil, Letno poročilo podjetja [REDACTED].

⁷¹ AGEN-RS, Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2016.

91. Na podlagi vsega zgoraj obrazloženega Agencija ugotavlja, da predmetna koncentracija ne omogoča zmanjšanja ali ne onemogoča učinkovite konkurence na opredeljenih upoštevnihi proizvodnih/storitvenih trgih, kljub temu da prihaja do vertikalnih prekrivanj, saj v koncentraciji udeležena podjetja in z njimi povezana podjetja ne dosegajo tržne moči, ki bi jim omogočila vzpostavitev oziroma krepitev prevladujočega položaja na zadevnih trgih, ki bi jim omogočalo ravnanje neodvisno od svojih konkurentov, kupcev ali dobaviteljev.

IV. ZAKLJUČEK

92. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov Agencija ugotavlja, da v zvezi z obravnavano koncentracijo pridobitve izključne kontrole s strani podjetja Petrol nad podjetjem Megaenergija ni izkazan resen sum o neskladnosti koncentracije s pravili konkurence. Koncentracija ne bo povzročila bistvenega omejevanja učinkovite konkurence na ozemlju Republike Slovenije, zlasti kot posledice ustvarjanja oziroma krepitev prevladujočega položaja. Agencija zato koncentraciji na podlagi tretjega odstavka 46. člena ZPOmK-1 ne nasprotuje in izjavlja, da je skladna s pravili konkurence.

V. ODLOČITEV O STROŠKIH POSTOPKA

93. V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku⁷² mora organ odločiti o stroških postopka. Glede na to, da posebni stroški v postopku niso nastali, je organ odločil, kot izhaja iz druge točke izreka.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

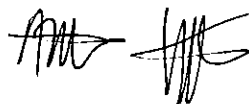
Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodila:

Nataša Oblak

Andrej Matvoz
predsednik senata

Vročiti:

- PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Dunajska cesta 50, 1000 Ljubljana – **osebno po ZUP; po pooblaščenca:** Odvetniška pisarna Ulčar & partnerji d.o.o., Šlandrova ulica 4, 1231 Ljubljana-Črnuče.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.

Objaviti:

- izrek odločbe na spletni strani Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence.

⁷² Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13.

